www.xtrapapers.com

AQA

Please write clearly in block capitals.

Centre number | | | | | | Candidate number | | | | |

Surname _____

Forename(s) _____

Candidate signature _____

A-level
PANJABI

Unit 2 Reading and Writing

Monday 19 June 2017 Afternoon Time allowed: 3 hours

Materials

For this paper you must have:
- the essay questions for Section 3 on an insert (enclosed).

Instructions
- Use black ink or black ball-point pen.
- Fill in the boxes at the top of this page.
- Answer **all** questions in Sections 1 and 2 and **two** questions from Section 3. In Section 3 you must not answer both questions on the same topic.
- You must answer the questions in the spaces provided. Do not write outside the box around each page or on blank pages.
- Answer in **Panjabi**.
- Do all rough work in this book. Cross through any work you do not want to be marked.

Information
- The marks for questions are shown in brackets.
- The maximum mark for this paper is 100.
- You must **not** use a dictionary.
- If you need extra paper, use the Additional Answer Sheets.
- This unit is divided into three sections.
  Section 1 20 marks **Section 2** 20 marks **Section 3** 60 marks

Advice for Section 3
- You are strongly advised to write a plan before beginning each answer.
- To obtain high marks you must give details and facts and express your own opinions/draw your own conclusions. At all times you should explain and justify your answers.

For Examiner's Use	
Examiner's Initials	
Section	Mark
1	
2	
3	
TOTAL	

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

Section 1

Question 1 (a)

ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਵਾਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। ਹਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਨੁਕੂਲ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਚੰਗੀ ਨੀਂਦ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨੀਂਦ ਲਈ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੌਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਤ ਦੇ ਦਸ ਵਜੇ ਤੋਂ ਸਵੇਰ ਦੇ ਸੱਤ ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੱਤ ਘੰਟੇ ਹੋਵੇ। ਹਫਤੇ ਦੇ ਬਾਕੀ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਦੀ ਕਮੀ ਵੀਕਐਂਡ ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸੌਂ ਕੇ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਘਾਟਾ ਦੁਪਹਿਰ ਦੀਆਂ ਝਪਕੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਝਪਕੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮ ਚਾਰ ਵਜੇ ਤੱਕ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਦਾ ਪੈਟਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਚੰਗੀ ਨੀਂਦ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਮਾਗ ਠੰਡਾ ਤੇ ਮਨ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਵੇ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦੀ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰੱਖੋ। ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਤੇ ਕੋਈ ਤਣਾਅ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਾ ਰੱਖੋ। ਫਿਕਰ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਲਉ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਰਾਤ ਦੇ ਦਸ ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਉਪਾਅ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਨੀਂਦ ਆਉਣ 'ਚ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਰੁਟੀਨ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ। ਖਾਣਾ ਹਲਕਾ ਖਾਓ ਅਤੇ ਸੌਣ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਓ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੇਟ ਭਰ ਕੇ ਸੌਣ ਜਾਵੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਖ਼ੂਨ ਵਿਚਲੀ ਸ਼ੂਗਰ ਦੀ ਦਰ ਰਾਤ ਭਰ ਵਧੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੀਂਦ ਆਉਣ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਆਨੰਦਮਈ ਕਹਾਣੀ ਪੜ੍ਹੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੌਲੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲਣ। ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਪੜ੍ਹੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਰਹੱਸਮਈ ਕਹਾਣੀਆਂ ਜਾਂ ਨਾਵਲ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁੱਭ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਪਿਆਰੀ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹੋ।

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

1 (a) (i) ਨੀਂਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ? ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੋ ।

[2 marks]

_____

_____

1 (a) (ii) ਇਸ ਲੇਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੀਂਦ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਬੰਧ ਹੈ ?

[2 marks]

_____

_____

1 (a) (iii) ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦਿਮਾਗੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ? ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੋ ।

[2 marks]

_____

_____

1 (a) (iv) ਇਸ ਲੇਖ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੀ ਨੀਂਦ ਲਈ ਖਾਣੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ?

[2 marks]

_____

_____

1 (a) (v) ਇਸ ਲੇਖ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੀ ਨੀਂਦ ਵਾਸਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਸਬੰਧੀ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ? ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੋ ।

[2 marks]

_____

_____

Turn over ▶

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

Question 1 (b)

ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਵਾਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਾਰਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦਿਓ।

ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਪਰ ਸਹੀ ਕੰਟਰੋਲ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ

ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਦੋਸਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਇੱਕ ਹੱਦ ਤੈਅ ਕਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਬੱਚੇ ਇੰਨੇ ਵੀ ਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਣ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਭੁੱਲ ਜਾਣ। ਸਾਰੇ ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਆਸਾਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੁਝ ਮਾਪੇ ਸੰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਚੰਗੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਸਿਖਾਉਣਾ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਖਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਢਿੱਲ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਸਹੀ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਜੋ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਕਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਨ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੋਟ ਕਾਰਨ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ 'ਚ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ।

ਬੱਚੇ ਆਪਣਾ ਹਰ ਕੰਮ ਸਿੱਖਣ ਵੇਲੇ ਕਈ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝਿੜਕਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸਬਰ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਕੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕਿਤੇ ਇਹ ਤੋਹਫੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨਾ ਵਿਗਾੜ ਦੇਣ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨਾ ਬਣ ਜਾਣ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਸਿਰਫ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਥੇ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੋ ਤਾਂ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਹਿਸਾਸ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਵਾਰਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਵਾਕ ਸਾਹਮਣੇ ਬਣੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ **ਠੀਕ ਲਈ 'ਠ'**, **ਗਲਤ ਲਈ 'ਗ'** ਅਤੇ **ਜੇ ਵਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ '?'** ਲਿਖੋ।

1 (b) (i)	ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕਦੇ ਵੀ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ।	

[1 mark]

1 (b) (ii)	ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵੀ ਨਾ ਦਿਓ ਕਿ ਉਹ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਭੁੱਲ ਜਾਣ।	

[1 mark]

1 (b) (iii)	ਬਹੁਤੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਡ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।	

[1 mark]

1 (b) (iv)	ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਤੇ ਖਰੇ ਉਤਰਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਸਿਖਾਉਣੀਆਂ ਨਾ ਭੁੱਲੋ।	

[1 mark]

1 (b) (v)	ਤੁਸੀਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨਾ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਓਗੇ, ਓਨਾ ਹੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੌਖੇ ਰਹੋਗੇ।	

[1 mark]

Turn over ▶

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

Question 1 (c)

ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ

ਵਾਰਤਾ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਦੇ ਵਾਕ ਪੜ੍ਹੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਲੇ ਸਫੇ ਤੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਠੀਕ ਵਾਕ ਦਾ ਨੰਬਰ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

ਉਦਾਹਰਣ:	ਵਾਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ	**11**
1 (c) (i)	ਬੱਚੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤੌਰ-ਤਰੀਕੇ	
		[1 mark]
1 (c) (ii)	ਮਾਪਿਆਂ ਵਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਦੇਣ ਦੀ ਆਦਤ	
		[1 mark]
1 (c) (iii)	ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਡਾਂਟ ਕੇ ਨਹੀਂ	
		[1 mark]
1 (c) (iv)	ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ	
		[1 mark]
1 (c) (v)	ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰੋ ਕਿ	
		[1 mark]

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

	ਦੂਜਾ ਭਾਗ
2	ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਹਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।
3	ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।
4	ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇ ਉਹ ਕਰੋ।
5	ਝਿੜਕਣਾ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।
6	ਗਲਤੀਆਂ ਕਰ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ।
8	ਹਰ ਵੇਲੇ ਨੁਕਸ ਨਾ ਕੱਢੋ।
9	ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦੀ ਹੈ।
10	ਸਗੋਂ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
11	ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।
12	ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੋ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਹੋਂਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ।

Please note: Numbers **1** and **7** do not appear in the above grid.

20

Turn over ▶

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

Section 2

Question 2

ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਵਾਰਤਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਉਲਥਾ ਕਰੋ :

Marina Chapman – the woman who grew up with monkeys in the Colombian jungle

For the first time, a woman from South America has told the story of how she grew up in the dense forests of Colombia just like Mowgli, the character from *The Jungle Book**. When she was a child in Colombia, Marina was taken from her home and left all alone in the jungle. Marina might not have survived if a group of monkeys had not found her.

Marina lived with the group of small, white-faced monkeys. She copied the monkeys and learnt to climb trees and eat like them. Marina has written a new book called *The Girl with No Name* which reveals what life in the jungle was like.

Marina now lives happily in Britain with her husband, two children and three grandchildren. She feels lucky to be alive.

**The Jungle Book* by Rudyard Kipling

[20 marks]

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

20

Turn over ▶

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

Section 3

Writing

See the Insert for the questions.

For Essay 1, write the number of the question you have chosen in the box below, eg **3 (a)**.
Go to page 16 to write your answer to Essay 2.
If you need extra space to write your answer to Essay 1, you must use an Additional Answer Sheet, clearly indicating the question number you are answering.
You must not write an answer to Essay 2 in the space provided for Essay 1.

ESSAY 1

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

Section 3

Writing

See the Insert for the questions.

For Essay 2, write the number of the question you have chosen in the box below, eg **4 (a)**.
If you need extra space to write your answer to Essay 2, you must use an Additional Answer Sheet, clearly indicating the question number you are answering.
You must not write an answer to Essay 2 in the space provided for Essay 1.

ESSAY 2

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

END OF QUESTIONS

60

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

There are no questions printed on this page

DO NOT WRITE ON THIS PAGE
ANSWER IN THE SPACES PROVIDED

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

There are no questions printed on this page

DO NOT WRITE ON THIS PAGE
ANSWER IN THE SPACES PROVIDED

www.xtrapapers.com

Do not write outside the box

There are no questions printed on this page

DO NOT WRITE ON THIS PAGE
ANSWER IN THE SPACES PROVIDED

Copyright information

For confidentiality purposes, from the November 2015 examination series, acknowledgements of third party copyright material will be published in a separate booklet rather than including them on the examination paper or support materials. This booklet is published after each examination series and is available for free download from www.aqa.org.uk after the live examination series.

Permission to reproduce all copyright material has been applied for. In some cases, efforts to contact copyright-holders may have been unsuccessful and AQA will be happy to rectify any omissions of acknowledgements. If you have any queries please contact the Copyright Team, AQA, Stag Hill House, Guildford, GU2 7XJ.

Copyright © 2017 AQA and its licensors. All rights reserved.